

แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้
ของนักศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช

การจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีทักษะการใช้ชีวิต ทักษะการคิด และการใช้เทคโนโลยี ผู้สอนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ดังกล่าว รูปแบบวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้จากภาพจริง และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลจึงเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช โดยกลุ่มงานวิจัยและบริการวิชาการ จึงได้จัดการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ เทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ จนได้แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

๑. ควรจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) โดยครูต้อง

- ให้ความสำคัญกับบริบทจริงในการเรียนรู้
- เชื่อมโยงการเรียนรู้และพฤติกรรมที่ต้องการ
- มองความรู้ในฐานะของเครื่องมือมากกว่าเป้าหมาย
- ให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน
- ผู้สอนต้องมีมุมมองว่าผู้เรียนเป็นนักค้นคว้าที่กระตือรือร้น
- ให้ความสำคัญกับการสอนความรู้น้อย แต่เน้นการเกิดการเรียนรู้ของแต่ละคน
- เน้นผู้เรียนแก้ปัญหาที่ซับซ้อน และมีการสร้างหลักการใหม่
- ผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีในการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ไม่ตัดสินความคิดใดๆ
- ผู้สอนมีทักษะการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้
- การให้กำลังใจ สนับสนุนผู้เรียน
- ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง

๒. ใช้ E - Learning หรือการเรียนการสอนที่มีการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เล่นซีดีรอม เครื่องข่ายอินเทอร์เน็ต หรือ สัญญาโทรทัศน์ สัญญาดาวเทียม ฯลฯ ทั้งนี้สถาบันการศึกษาต้องมีความพร้อมของระบบคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตและรวมทั้งมีหน่วยสนับสนุนการจัดทำ E-Learning เช่น บุคลากรที่มีความชำนาญ, อุปกรณ์ต่างๆ

๓. ปรับรูปแบบการสอนตามลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน (VARK Learning Styles)

อันได้แก่

กลุ่ม V = Visual ชอบการเรียนรู้ที่สื่อด้วยภาพและสัญลักษณ์

กลุ่ม A = Aural/Auditory ชอบการเรียนรู้ที่สื่อด้วยเสียง

กลุ่ม R = Read / write รูปแบบการเรียนรู้ที่สื่อด้วยอักษร

กลุ่ม K = Kinesthetic รูปแบบการเรียนรู้ที่สื่อด้วยสัมผัสและการกระทำ

ทั้งนี้ครูต้อง

- สำรวจวิธีการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน
- กำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนของผู้เรียน
- ออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนที่แตกต่างกัน

๔. ใช้กระบวนการการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning: PBL) เนื่องจากจะช่วยส่งเสริมผู้เรียนให้มีความอยากรู้อยากเห็น กระตุ้นและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน ทั้งนี้โจทย์สถานการณ์ต้องชัดเจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และครูผู้สอนต้องมีบทบาทที่เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

๕. ใช้การคิดจากการสะท้อนคิด (Reflective Thinking) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนฝึกกระบวนการคิดไตร่ตรองอย่างเป็นระบบ โดยการบูรณาการความเข้าใจและประสบการณ์เดิม โดยครูต้อง

- ออกแบบการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้สะท้อนความคิดและเกิดการคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง ใน ๓ ประเด็นคือ Reflection-in-Action สะท้อนคิดขณะอยู่ในเหตุการณ์

Reflection-on-Action สะท้อนคิดหลังจากเหตุการณ์ผ่านไปแล้ว

Reflection-beyond-Action สะท้อนคิดก่อนเกิดเหตุการณ์เพื่อป้องกันความเสี่ยง

- ครูต้องรู้จักชื่นชมการพัฒนาการของผู้เรียนและการให้กำลังใจในการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน โดยครูผู้สอนต้องมีความไวต่ออารมณ์ (sensitivity) ต่อความรู้สึกและความคิดของผู้เรียน

- การกำหนดสถานการณ์เพื่อการเรียนรู้ต้องเป็นสถานการณ์จริง

๖. ใช้การวัดผลแบบ Objective Structured Clinical Examination (OSCE) ทั้งนี้การสร้างแบบประเมินในการให้คะแนนต้อง

- กำหนดขั้นตอนรายละเอียดตามที่ต้องการประเมินจริงในแต่ละทักษะโดยเขียนเรียงตามลำดับที่ปฏิบัติจริง

- กรณีที่มีขั้นตอนปฏิบัติมาก ให้พิจารณาเฉพาะขั้นตอนที่สำคัญ ที่จำเป็นต้องประเมิน

- แต่ละขั้นตอนที่ให้ปฏิบัติต้องเขียนให้ถูกต้องชัดเจน อ่านเข้าใจตรงกัน

- พิจารณาแต่ละขั้นตอนว่า มีขั้นตอนใดที่แม้ปฏิบัติไม่สมบูรณ์ก็ยังได้คะแนน หรือขั้นตอนใดที่ทำไม่ถูกต้องไม่ให้ปฏิบัติต่อ